

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Bouvier des Flandres

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.10.2020

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt.....	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Overordnet mål for rasen.....	4
Rasens populasjon	5
Populasjonsstørrelse.....	6
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	6
Effektiv populasjonsstørrelse	7
Innavlsgrad	7
Bruk av avlsdyr.....	8
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	9
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Helse.....	11
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	11
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	11
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	12
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	14
Prioritering og strategi for å nå målene	14
Mentalitet og bruksegenskaper	14
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	14
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	14
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	15
Prioritering og strategi for å nå målene	15
Atferd	15
Atferdsproblemer	16
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	16
Prioritering og strategi for å nå målene	16
Eksteriør	16
Eksteriørbedømmelser.....	16
Overdrevne eksteriørtrekk.....	16
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	16
Prioritering og strategi for å nå målene	17

Oppsummering.....	17
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	17
Plan for videre arbeid i klubben.....	17

Innledning

Arbeidet med RAS-dokumentet startet opp etter generalforsamlingen 2013. Arbeidet har vært utført av klubbens avlsråd ved rasekomiteene. Vinteren 2014 ble det arrangert oppdretterseminar og raseseminar hvor hovedtemaet var utarbeidelsen av RAS.

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Rasens hjemland er Belgia/Frankrike.

Bouvier des Flandres har sin opprinnelse fra Flandern, grenseområdet mellom Belgia og Frankrike. Her var bouvieren bondens arbeidshund. Ordet bouvier kan oversettes fra fransk og betyr storfedriver. Bouvieren var en hardtarbeidende gårdshund med et barskt og rustikt utseende, pelsen var værbestandig, tett og stri. Bouvierens oppgaver som gårdshund beskrives i historien som meget krevende. Bouvierens hovedoppgave var som navnet tilsier å fungere som gjeterhund for storfe. Bøndene ønsket robuste hunder som kunne samle, drive og vokte buskaper. Hundene jobbet selvstendig uten hele tiden å bli styrt av en gjeter. Hunden måtte også vise stor ro i kontakt med buskaper og den kontrollerte sin flokk ved å avskjære og få utbrytere tilbake i flokken ved å bruke fronten til å dytte de store dyrene. Bouvieren hoppet også opp på enkelt dyr for å få oversikt over flokken. Den måtte derfor ha en sterk, kompakt kropp og godt utviklet forbryst. Slik kan vi levende se for oss at bouvieren fungerte utmerket som storfedriver over slettene på Flanderen. En stor brukshund med eksplosiv styrke og spenst, som uten å nøle med sin selvsikkerhet, energi og styrke uten å være brutal mot buskaper, utførte sine oppgaver i felt som et uunnværlig arbeidsredskap for bonden. Bouvieren var i tillegg til å være buskapsdriver en allsidig gårdshund og den ble også benyttet som trekkhund i det praktiske gårdsarbeidet. Den ble spent for både smørkverna og små kjerrer for å transportere gårdsproduktene. Bouvieren var en ekte arbeidshund og det var nok utelukkende hundens arbeidsevne som ble verdsatt. Arbeidshundene bodde i fjøset eller stallen sammen med de andre husdyrene på gården.

Moderniseringen av landbruket utover starten på 1900-tallet og to verdenskriger utsløttet nesten rasen fullstendig. Under første verdenskrig som raste i rasens hjemtrakter på Flanderen ble bouvieren med sitt mot, styrke og utholdenhet benyttet av det militære som tjenestehund. Historien sier at soldater fikk sans for rasen og berget hunder gjennom krigen, slik var disse hundene med på å danne nytt grunnlag for det videre avlsarbeidet i fredstid. På

grunn av bouvierens innsats i krig var det naturlig at også politiet i hjemlandene tok i bruk rasen som tjenestehund.

Dagens bouvier des Flandres regnes å ha utspring fra fire ulike rasetyper som bar navnet bouvier, hvor alle variantene ble benyttet til å drive og beskytte storfe. Disse var bouvier des Flandres, bouvier pikhaar, bouvier des Ardennes og bouvier Briarde. Det var stridigheter om hvilken variant og standard som fortjente navnet bouvier. Bouvier Briarde ble til dagens Briard, bouvier des Ardennes utviklet seg som kjent til en egen rase og bouvier des Flandres og bouvier pikhaar ble slått sammen til en rase under navnet bouvier belge des Flandres.

Bouvieren ble første gang visst på hundestilling i Brussel i 1910 og den første rasestandarden ble skrevet i 1912. Rasestandarden ble godkjent og anerkjent av FCI i 1965.

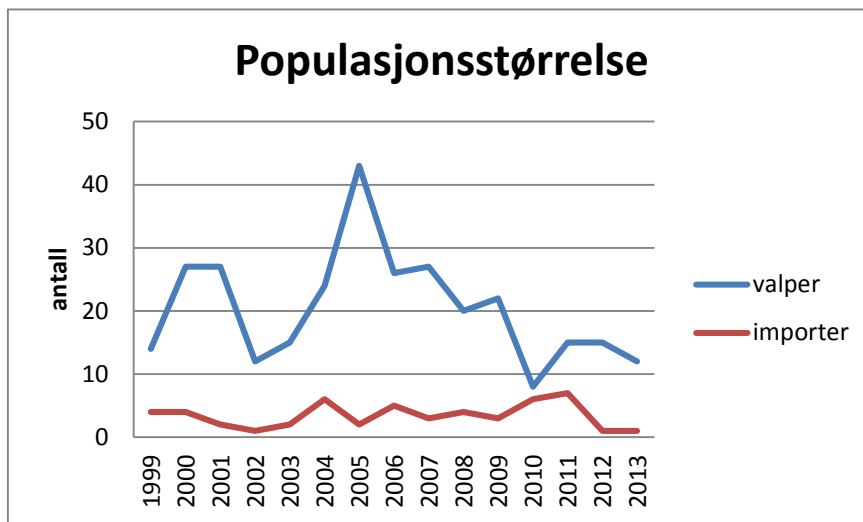
I Norge i dag avles bouvieren som en robust og aktiv kombinert familie-, selskaps- og brukshund. Bouvieren er meget lærevillig og er lettmotivert for praktisk arbeid når den får gjøre aktiviteter hvor den får bruke både hodet og kropp uten at dens eget initiativ dempes for mye. Rasen kan derfor benyttes innenfor alle grener av hundesporten. Rasen hevdet seg på 80- og 90- tallet i de øverste klassene innenfor både lydighet og brukshundsport i Norge. Som trekkhund egner den seg aller best til snørekjøring på et normalt mosjonistnivå, den trekker gjerne pulken også med bagasje eller ungene oppi med glede. Som kløvhund er det få raser som er bedre egnet enn bouvieren med sin korte, kompakte og sterke kropp. Turer til fots i skogen eller på fjellet sammen med sin eier eller familie setter bouvieren stor pris på. Da kan man oppleve at rasens egenskaper som storfedriver fortsatt er i behold. Bouvieren holder seg til sin flokk og liker gjerne å holde full oversikt over hele flokken sin på tur. Den arbeider med å holde familien samlet og lar seg da stort sett ikke affisere av andre mennesker eller dyr man møter på tur, den er på jobb. Som tjenestehund har bouvieren også blitt benyttet i Norge. På 80-tallet var et helt knippe med bouvier utdannet og fungerte som lavinehunder. I de senere år har også bouvieren startet opp utdanningen som redningshund innenfor Norske Redningshunder. Spesielt kan nevnes at vi i Norge har hatt en bouvier født i 2005 som har gjennomført og bestått utdanningen som redningshund. Som ettersøkshund på skadet vilt har også rasen blitt benyttet de senere år. Så rasens potensiale som dyktig og aktiv tjeneste- og brukshund ligger i bouvieren den dag i dag, selv om rasen nå avles som familie- og selskapshund. Som brukshund benyttes den primært som en aktiv familiehund eller som sportshund hos den aktive eier til hobbybruk.

Overordnet mål for rasen

Bouvier des Flandres skal i følge rasestandarden være en robust, rolig, klok og uredde hund. Rasen skal gi inntrykk av intelligens, energi og mot. Rasen er energisk og den skal ha i seg egenskap å vise både arbeidslyst og evne. Et helt overordnet mål må være å fortsatt bevare rasen i henhold til rasestandarden. Og det skal også tas hensyn til at rasen skal fungere som en prima familie- og selskapshund i dagens samfunn samtidig som rasen må få bevare sine opprinnelige egenskaper som arbeidshund. En bouvier får økt trivsel når den får bruke sin kropp og sanser hos en aktiv eier eller familie. Det bør derfor og anbefales sterkt at enhver bouviereiers eget mål er å være aktiv i sitt hundehold med sin bouvier.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

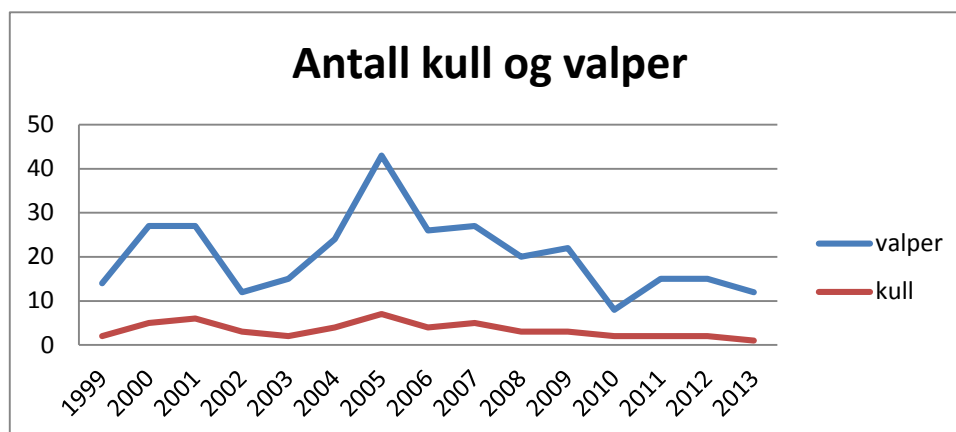

I 15 års perioden 1999 – 2013 er det registrert 307 valper hos norske oppdrettere. I samme periode er det registrert 51 hunder importert fra andre land. Norske oppdrettere har også i løpet av perioden eksportert valper til våre nærmeste naboland og nye eiere til norskfødte bouviervalper har det også blitt i både Japan, Sør-Afrika og USA i løpet av perioden 1999 – 2013.

Det samlede antallet registrerte valper og importert i perioden 1999-2013 blir 358 hunder. Vi har ingen registrering som forteller oss når disse hundene ikke lever lenger. Så å si noe om den faktiske populasjonsstørrelsen pr i dag er vanskelig. Dersom vi regner et bortfall på 40 % (få hunder blir 15 år gamle, fratrukk av eksporter, noe frafall før fylte 10 år), så kan vi anslå at det finnes ca 140 individer av rasen i Norge i dag.

Rasen har aldri hatt særlig stor tallmessig utbredelse i Norge. Historisk sett kan man se en topp i registreringstallene midt på 1980-tallet og en liten topp igjen på begynnelsen av 1990-tallet. Toppåret var 1985 med 147 registreringer.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

I perioden 1999 – 2013 er det produsert 51 kull hos norske oppdrettere som har gitt 307 registrerte valper. Dette gir en gjennomsnittlig kullstørrelse på 6 valper.

Effektiv populasjonsstørrelse

Vi har ikke funnet noen god metode for å beregne effektiv populasjonsstørrelse for bouvieren. Effektiv populasjonsstørrelse er et mål for hvor mange ubeslektede hanndyr og hunndyr som bidrar med gener til neste generasjon. Oversikten under viser isteden antall tisper og hannhunder som er benyttet i avl pr år i 15-årsperioden 1999 – 2013.

Årstall	antall kull	antall tisper	antall hanner
1999	2	2	2
2000	5	5	3
2001	6	5	4
2002	3	3	2
2003	2	2	2
2004	4	4	4
2005	7	6	3
2006	4	4	4
2007	5	5	3
2008	3	3	2
2009	3	3	1
2010	2	2	1
2011	2	2	2
2012	2	2	2
2013	1	1	1

Innavlsgrad

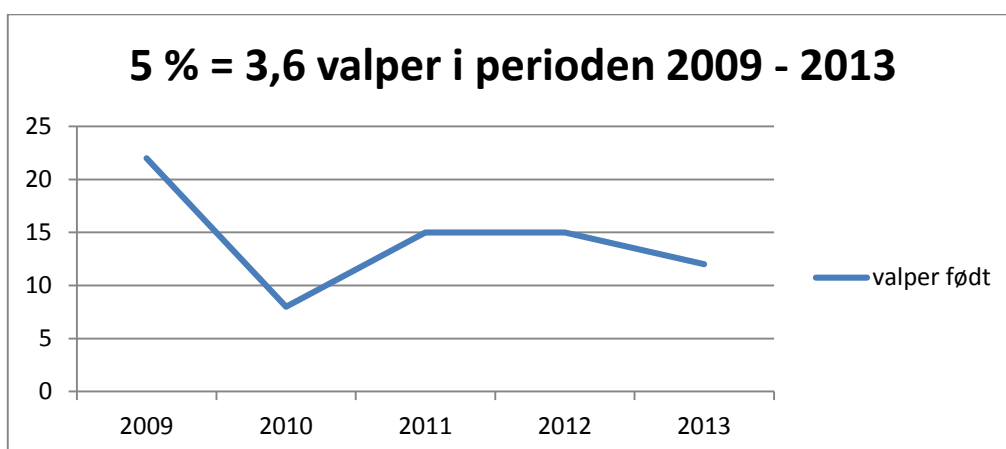
Innavlsgraden i populasjonen er gitt som en utregning av gjennomsnitt av innavlsgradene for kull registrert i 10-årsperioden 2003 – 2013.

Gjennomsnittlig innavlsgrad for kull født i perioden = 3,568 %. Dette er bra og viser at oppdretterne har lagt vekt på å holde innavlsgraden så lav som mulig.

Bruk av avlsdyr

NKKs anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en 5 års-periode (ref. Sundgren). Dette gjelder både for tisper og hannhunder. Matadoravl som innebærer sterk gjentatt bruk av samme hund i avl må unngås. Konsekvensene av matadoravl blir fort at mange hunder i neste generasjon blir i nær slekt, det vil øke faren for innavl og dermed også lav genetisk variasjon i rasens populasjon.

For bouvier des flandres ble det i den nærmeste 5 årsperioden, 2009 – 2013, registrert 72 fødte valper fordelt på 10 kull hos norske oppdrettere.

5 % av antall fødte valper i perioden = 3,6 valper.

Tallet viser for bouvier at en hund ikke bør ha mer enn 3,6 valper dersom NKKs generelle avlsanbefaling skal følges. I virkeligheten går ikke dette regnestykket opp for rasen i Norge pr i dag. Gjennomsnittlig kullstørrelse ligger på ca 6 valper hos norske oppdrettere. For å følge 5 % -anbefalingen må vi se bredere på rasens samlede populasjoner ved for eksempel å inkludere populasjonene i de nordiske landene i beregningene.

For rasens fremtid kan det være viktig å følge opp 5 % - anbefalingen slik at vi passer på at antall valper født fordeles på forskjellige avlshunder for å få et størst mulig genetisk variasjon og unngå for høye innavlsgrader. Vi ser historisk sett en tendens til at enkelte hunder har mange avkom og at de samme avlslinjene går igjen hos forskjellige oppdrettere både i Norge og i utlandet. Vi vet at dette har sammenheng med den enkelte hunds gode kvaliteter og popularitet på grunn av sine gode rasetypiske egenskaper. Og at samme hund også da beviselig gjennom avlen har vist å prege sitt avkom med sine høyt beskattede egenskaper. Men man skal helt klart være oppmerksom på at for ensidig bruk av avlshunder kan føre til fare for innsnevring av rasens genetiske variasjon. Lav genetisk variasjon kan som kjent føre til at sykdommer, problemer med temperament eller rasemessige defekter som både kan påvirker helsen eller eksteriøret som ligger latent i genene kan dukke opp hos avkommene og generasjonene etter. Slike genetiske eller arvelige disponible defekter kan ofte sees hos flere nært beslektede individer på kort tid hvis kun svært få hunder benyttes i avl. Defektgenene kommer kanskje ikke til syne før i senere generasjoner, og derfor er det viktig å fordele avlen på flere hunder og unngå matadoravl og høye innavlsgrader. Raseklubben vil derfor sterkt gå inn for å anbefale at det gjennom avlsprogrammer for rasen gjøres god planlegging både på kort sikt for det enkelte kull og på lang sikt for rasens fremtid. Rasen er tallmessig så liten at hvert kull og kombinasjon av avlsdyr har stor betydning for fremtiden.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Norske bouvieroppdrettere har godt samarbeid med oppdrettere i andre land. Land som spesielt kan nevnes er Sverige, Holland, Danmark, England og USA. Både tisper og hannhunder har blitt hentet inn til Norge og benyttet i avl. Norske oppdrettere har også reist ut med sine tisper og benyttet hannhunder i andre land. Som vist under er de hannhundene med flest kull i Norge, importer. Med økende import er det viktig å sette seg inn i helsesituasjonen i linjene som hentes inn og brukes.

Hannhunder brukt i perioden 1999 - 2013	Norsk oppdrettet	Import	Utenlandsk eie	Opprinnelsesland	Antall kull
I'm special Fella Von Trust		X		USA	9
Vulcan Roxanne V Rovika		X		Holland	8
Ygor Raiza V D Vanenblikhoeve		X		Holland	8
Kanix Zebedee		X		England	4
Praxtar's Golden-Gorm	X				2
Praxtar's Bom-Balder	X				2
Praxtar's Buffon-Onyx	X				2
Praxtar's Dino	X				1
Adorable Poetry In Motion	X				1
Praxtar's Felix	X				1
Ulob-Roxanne V Rovika		X		Holland	1
Praxtar's Valdo	X				1
Nike-Dustie V D Vanenblikhoeve			X	Holland	1
A'message Cassius Maestro			X	Sverige	1
Excerno Macho Marwin Af Havanah			X	Sverige	1

RAS for Bouvier des Flandres

Mörrimöykyn Santtu			X	Finland	1
Praxtar's Ono 1.mai Surprise	X				1
Vanleighofs Kodak Moment			X	USA	1
War Thunder Index			X	USA	1
Jagger Shailo V Rijn En Ijsselland			X	Holland	1
Skjervtorpet's Bork	X				1
Excerno Really Rebel Af Minx		X		Sverige	1
Skjervtorpet's Beardaux Polar Tzaro	X				1

Tisper brukt i avl i perioden 1999 - 2013	Norsk oppdr- ettet	Import	Opprinnelses- land	Antall kull
Xanadou Van Dorlenka		X	Belgia	6
Praxtar's Princess Trixiebelles	X			4
Tornelli-Cacharel V Rovika		X	Holland	3
Praxtar's Fai-Figa	X			3
D'evasives Cappella	X			3
Hit Alivet Fleur Forsait		X	Russland	2
Toos-Richel V D Vanenblikhoeve		X	Holland	2
Praxtar's Gaya Genuiqede De Bouvier	X			2
Praxtar's Anamanda	X			2
Praxtar's Ira	X			2
Praxtar's Golden-Gemma	X			2
Praxtar's Pabatha	X			2
Praxtar's Hkazai	X			2
Kanix Lady Fia		X	England	1
Teignmoth Tertia At Kanix		X	England	1
Praxtar's Favourite Franiaux	X			1
Beyla-Toos Av Åsvidr	X			1
Skjervtorpet's Acci Cezanne	X			1
Praxtar's Pernille	X			1
Praxtar's Mizi Mazzi	X			1
Svarte Ruffe's Chess Mate	X			1
Praxtar's Baileys	X			1
Praxtar's Whoopy	X			1
Praxtar's Onyoko	X			1
Praxtar's Enya	X			1
Praxtar's Obellamie	X			1
Praxtar's Marcha	X			1
Praxtar's Tobasta	X			1
Praxtar's Yatzy	X			1

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Kortsiktige mål:

Hele avlshunden må vurderes, både gode kvaliteter og svakheter, mentalt og fysisk, og rasemessige kvaliteter. Samtidig som mange hensyn skal tas må det ikke settes så høye krav til utvelgelse av avlsdyr at det utelukker for stor del av rasens populasjon.

Unngå matadoravl og fortsatte å holde innavlsgraden lav. I tillegg til å drive fornuftige valg av avlsdyr som øker den genetiske variasjonen, har små raser som bouvier behov for supplement ved bruk av importert og utenlandsk eide hunder.

Langsiktige mål:

- Fokusere helhetlig i avlen (helse, mentalitet og eksteriør).
- Bruke flere hunder i avl, gjelder både for tisper og hanner.
- Fortsette med og styrke det gode samarbeidet over landegrensene.
- Øke, beregne og holde oversikt over rasens effektive populasjonsstørrelse.

Prioritering og strategi for å nå målene

Kunnskap – Raseklubben legger til rette for kursing i temaene avl, oppdrett og kynologi minst en gang i året.

Rasens helse og mentalitet er den viktigste prioriteten i avlsarbeidet. Strategien for å skaffe bedre oversikt for rasens mental- og helsestatus er større åpenhet og samarbeid.

Øke antall registrerte valper pr år for å kunne holde rasens populasjon bærekraftig.

Forbedre rasens genetiske variasjon - få flere hunder i avl.

Gjøre resultatene av avlsarbeidet synlige – offentliggjøring av utstillingsresultater, offisielle helseresultater med stamtavleoversikter.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Bouvieren er ansett som en sunn og frisk rase. Raseklubben har avholdt helseundersøkelser i 2004 og i 2011. Ingen spesielt alvorlige helseproblemer ble avdekket gjennom disse undersøkelsene. Men helseundersøkelsene ga en liten pekepinn og bekreftelse på sykdommer og helseproblemer som også tidligere var rapportert hos rasen. Uten at vi kan si at de har noen særlig utbredelse eller betydning for rasen som helhet.

Helseundersøkelser som gjøres via Norsk Kennel Klubs screeningprogrammer er røntgenundersøkelser for hofteldds- og albueleddsdysplasi og øyelysningsundersøkelser. Undersøkelsene gjøres uavhengig av kliniske symptomer og målet er at flest mulig hunder av rasene som deltar i slike undersøkelser blir kontrollert. Røntgenundersøkelsen kan tas lokalt hos egen veterinær og øyelysningsundersøkelse utføres av veterinærer som har godkjent autorisasjon for dette. Resultatene av disse undersøkelsene avleses og registreres sentralt hos NKK. Resultatene er offisielle og tilgjengelige via NKKs database DogWeb.

Screening av HD-røntgenundersøkelser for bouvier har blitt gjort siden begynnelsen av 1970-tallet.

Vi har ingen registre eller undersøkelser som viser forekomst av ulike sykdommer bortsett fra HD-, AD-røntgen og øyelysningsundersøkelser som registreres sentralt hos NKK.

Raseklubben er prisgitt å få rapporter om helsestatus av oppdretterne eller direkte fra den enkelte eier.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Skjelettet

Forekomsten av HD og AD ansees ikke å være et særlig stort helseproblem for rasen. Men for de hundene som får avlest grad middels og sterk både når det gjelder hofter og albuer må man anta at det på et tidspunkt vil merkes på hunden, kanskje ved halthet og med det begrenset aktivitetsnivå etter hvert som hunden blir eldre. Utfordringen for rasen i det videre avlsarbeidet kan være at en så vidt stor andel hunder ikke blir undersøkt. Konsekvensen av at få hunder blir undersøkt for både HD og AD er at det er umulig å få et helhetlig bilde av rasens helsestatus og forekomst av disse defektene. Arvbarheten for HD varierer fra rase til rase, hos bouvier vet vi ikke med sikkerhet så mye om arvbarheten eller hvilke faktorer som har betydning for utviklingen av HD, men det kan synes som om noen kombinasjoner av avlsdyr er mer disponert for HD enn andre. AD-røntgen ser ut til skje helt sporadisk, meget få hunder undersøkes for AD.

Oversikt og resultater av HD- og AD-avlesning for bouvier i 10-årsperioden 2003 -2013:

Antall registrerte hunder i perioden 2003 - 2013: 212 stk		
	HD	%
Totalt antall røntget	78	36,80 %
Fri grad A/B	64	82,10 %
Svak grad C	12	15,40 %
Middels grad D	2	2,60 %
Sterk grad E	0	0 %
	AD	%
Totalt antall røntget	20	9,40 %
Fri grad A/B	16	80 %
Svak grad C	2	10 %
Middels grad D	1	5 %
Sterk grad E	1	5 %

Andre skjelettsykdommer

Klubben er kjent med at det har forekommet tilfeller av sykdommen osteochondrose. Enkelttilfeller av hunder med artrose er også rapportert. Kartlegging av skjelettsykdommer bør vurderes hvis flere tilfeller melder seg.

Hud og allergier

Enkelte tilfeller av hunder med hudproblemer i form av kløe og påvist positiv allergitest er rapportert både til raseklubben og oppgitt via helseundersøkelsene. Hudproblemer viser seg ofte å være utslett eller kløe, oftest av ukjent årsak.

Noen tilfeller av godartede hudsvulster eller fettkuler er også kjent på rasen. Disse helseproblemene ansees å være lite utbredt og uten særlig betydning for rasen.

Hjerte

Raseklubben er kjent med at et lite antall hunder er avlivet på grunn av hjertelidelse. Noen spesifikke diagnoser eller hundens alder når problemet oppstod er ikke oppgitt.

Øyne

Noen svært få hunder, en til to, øyelyses for arvelige øyensykdommer hvert år. I løpet av de siste årene har vi sett resultater av at et lite antall norskfødte hunder har blitt diagnostisert med arvelige øyensykdommer. Det er uvisst for raseklubben om disse hundene ble undersøkt og øyenlyst fordi man mistenkte sykdom eller om undersøkelsene ble gjort rutinemessig i forbindelse med avl. Tidligere var juvenil katarakt og glaukom kjent på rasen (ref. Hund, avl og helse fra 1991) og man gjennomførte rutinemessig øyenlysning hos bouvier. I raseklubbens arkiver, hvor ca 100 hunder er registrert med øyelysningsresultater i årene 1982 – 1997, kan vi finne 13 hunder med anmerkninger og kun to hunder er diagnostisert med arvelig katarakt.

Tenner og bitt

Ved helseundersøkelsen i 2004 oppga 9 % av bouviereierne at hunden deres hadde tannmangel, ukjent hvorfor eller hvilke tannmangel disse hundene hadde. Kjente tilfeller av tannmangel angår P1, P2 eller P3. Utbredelsen ansees å være liten og uten betydning for rasen som helhet. Tannmangel har antagelig en arvbar faktor.

Kjønnsorganer og urinveier

Testikkelmangel har tidligere vært rapportert å ha utbredelse og betydning for rasen på 90-tallet. I den senere tid har vi ingen dokumentasjon eller rapporterte tilfeller om at testikkelmangel fortsatt er et utbredt problem.

Livmorbetennelse hos både yngre og eldre tisper er rapportert til raseklubben.

Urinveisproblemer i form av urinstener er rapportert til raseklubben i noen få tilfeller, hos både tisper og hannhunder. Raseklubben er ikke kjent med at hunder er opererte for urinveisproblemer. Urinstensproblem ser ut i de rapporterte tilfellene å bli greit behandlet med diett og jevnlig kontroll av urinstatus hos veterinær. Arvbarhet eller andre årsaker til problemene er ukjent for raseklubben. Ansees som lite utbredt og av liten betydning for rasen.

Andre sykdommer og helseproblemer

Epilepsi er rapportert til raseklubben. Noen hunder er avlivet på grunn av gjentagende epileptiske anfall, andre hunder med små sjeldne anfall har levd gode fullverdige liv. Årsak eller arvbarhet er ukjent. Vi har ingen statistikker eller oversikt hvor mange hunder dette angår, så her er meldinger fra oppdrettere og eiere eneste mulighet til å få en reel kjennskap til situasjonen. På tross av manglende oversikt ansees forekomsten av epilepsi som liten i utbredelse og sånn sett ikke av stor betydning for rasen som helhet.

Øreproblemer ser ut til plage noen hunder. Gjentagende ørebetennelser eller soppinfeksjoner er rapportert. Ansees å være en tilstand som normalt kan oppstå fra tid til annen og ikke et helseproblem av betydning for rasen.

Levealder

Bouvieren kan normalt bli en gammel hund. Det er eksempler på hunder som har fungert godt helt opp i 13-14 års alder uten store helseplager. Normal levealder må allikevel regnes til å være 10-12 år.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Ingen kjente reproduksjons- eller fødselsproblemer.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Arbeide for å begrense utbredelse av arvelige sykdommer.

HD, AD og øyelysning: Øke andelen hunder som røntgenundersøkes og øyelyses.

Prioritering og strategi for å nå målene

Utarbeide og holde oversikt over helsetilstanden hos rasen, både de man mener rasen kan ha disposisjon for og ervervede sykdommer som kan skyldes andre faktorer enn arv.

Gi klubbens medlemmer fortløpende oversikt over NKKs offisielle resultater fra HD-, AD- og øyelysningsundersøkelser.

Arbeide for større åpenhet og rapportering om sykdommer og helseproblemer på rasen.

Raseklubben vil arbeide for at NKK tilrettelegger mulighet for registrering av diagnoser og dødsårsaker.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Mentaltesting er lite utbredt for rasen i Norge. Men det er kjent at noen oppdrettere benytter mentaltesting (gjerne MH-, karaktertest og eller funksjonsanalyse) som et verktøy i sitt avlsarbeid. Foreldredyrene har da gjennomgått test før de benyttes i avl. Og dette kan være et godt hjelpemiddel i avlsarbeidet.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

«Rolig, klok og uredde. Gir inntrykk av intelligens, er energisk og modig. Arbeidsvillig.» (fra rasestandarden).

I tidlige tider måtte arbeidshundene som bouvieren tåle atskillige påkjenninger både når det gjaldt vær og arbeid. Under disse krevende forholdene kan man se for seg at kun de sterkeste hundene med de beste bruksegenskapene, kroppslig og mentalt, ble tatt vare på. Men man kan jo også tenke seg at en hund med alle de nødvendige iboende gode bruksegenskapene, som vi i dag gjerne både beskriver rasen med og fortsatt kan kjenne godt igjen hos våre egne hunder, ble høyt verdsatt og godt behandlet av sine eiere. Hundene var en meget verdifull ressurs i den daglige gårdsdriften. Disse tidlige arbeidshundene har formet bouvierens karakter slik vi kjenner den i dag. En god representant for rasen er fortsatt

meget aktiv og arbeidsvillig, men samtidig rolig avbalansert, klok, uredd, selvstendig, vaktstom uten å være skarp, med en god evne til å skille mellom det truende og det harmløse. Sterkt knyttet til sin eier og familien, da uten å vokte og støye unødige. Kjærlig og pålitelig ovenfor hele familien fungerer bouvieren i dag som en særdeles god familie- og selskaps-hund.

Noen hunder har vi sett har sterkere anlegg for å vokte hus og eiendom. Men vi kan vel også si at dette behovet for å vokte og passe på ikke lenger ligger så sterkt hos den moderne bouvieren som det nok gjorde tidligere. Det er som regel ikke ønskelig at den som en velfungerende familie- eller selskaps-hund skal ha et sterkt behov for å vokte rundt sin familie og eiendom.

For å trene og forstå bouvieren fullt ut er det viktig å vite om og ta hensyn til rasens opprinnelige arbeidsoppgaver. Gode bruksegenskaper hos en bouvier er ikke vanskelig å få frem i det hele tatt. Men man må ha i bakhodet at en bouvier er ikke en hund som skal forme seg mykt helt uten videre. Dette betyr ikke at man skal benytte harde metoder eller positiv straff under innlæring eller videre trening. Man må ha tålmodighet til å kunne finne frem riktig motivasjonsnøkkel, og ha respekt for rasens selvstendighet. Bouvier har de egenskaper iboende som skal til for å utøve brukshundsport det nivået man ønsker hvis man får lagt det riktige grunnlaget til motivasjon og drivkraft fra hunden er ung. Da er den både lettlært, rask på foten, utholdende og en lykkelig brukshund som med snert og glede jobber og samarbeider med sin fører.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Økt kunnskap og økt bruk av bouvieren som brukshund i ulike grener av hundesporten.

Prioritering og strategi for å nå målene

Raseklubben vil legge til rette for økt kunnskap og økt aktivitet gjennom å tilby kurs og foredrag.

Oppdretterne oppmuntrer sine valpekjøpere til å bruke sine hunder aktivt i trening, på konkurranser og prøver.

Raseklubben vil arbeide for at NKK tar hundens språk, atferd og mentalitet som et eget tema i Oppdretterskolen.

Raseklubben vil arbeide for at registreringen av prøveresultater innen de ulike bruksgrenene, mentalbeskrivelser og tester blir registrert i NKKs DogWeb.

Atferd

Bouvieren er en stor og sterk hund, derfor må både den og eieren gjennomgå grunnleggende opplæringen sammen. Det anbefales at man starter med valpen på kurs og gjerne fortsetter treningen med den slik at man minst når nivået for å bestå kravet til bronsemerket i lydighet. En bronsemerkeprøve er en uoffisiell prøve, og en ung hund som når dette målet får et veldig godt utgangspunkt for videre læring og et ellers aktivt liv. Husk at en hund med grunnutdanningen på plass vil oppleves som en lydig, ukomplisert og omgjengelig hund av omgivelsene. Mange nye bouviereiere opplever nok ofte unghunden som krevende, både med høyt aktivitetsnivå og kanskje har også unghunden trang til å teste

grenser. Bouvieren holdes som familiehund og vil inntil den er voksen i både hodet og kropp kreve læring i både hverdagslydiget og gjerne også få være aktiv innen en hundesport sammen med sin eier. Og det er meget viktig at valpen og unghunden sosialiseres sammen med andre hunder og gjerne også andre husdyr.

En bouvier skal være en aktiv arbeidsvillig hund og samtidig ha i egenskap å være rolig, avbalansert og selvstendig. Alle disse egenskapene ligger i hunden, men man får de ikke frem helt uten videre. Valpen og unghunden må tilvennes og sosialiseres i forskjellige miljøer hvor man vil at den skal fungere.

En godt sosialisert bouvier er som regel en særdeles omgjengelig og trivelig hund, som alle vil like enten man er vant med eller ikke vant med hund.

Atferdsproblemer

Ingen kjente adferdsproblemer. Ved henvendelser til raseklubben er det ofte utfordringer med unghunden i hverdagen det meldes om, og ofte kan man hjelpe med noen enkle råd pr telefon eller anbefale riktig type trening, aktivitet eller innmeldelse i lokal hundeklubb for å løse utfordringene. Aktive, stimulerte hunder er fornøyde og oftere ukompliserte hunder.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Synliggjøre flinke og dyktige hunder og eiere. Motivere flere eiere til å være aktive med hundene sine.

Øke kunnskap om etologi, hundens adferd.

Prioritering og strategi for å nå målene

Informere om aktiviteter og kurs.

Avholde raseklubbmøter, både for medlemmene generelt og egne rasetreff kun for bouvier. Holde liv i «Bouvierspalten» i klubbens medlemsblad med resultater fra utstillinger og stevner, reportasjer med dyktige hunder og eierne etc.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Antallet hunder som deltar på utstilling er pr i dag dessverre meget få. Kvaliteten på hundene som vises er meget god. Ikke sjelden å se bouvieren plassere seg både i gruppen og bli BIS-plassert på utstilling. Dette gjenspeiler at oppdretterne er flinke til å avle frem pene og gode hunder som står til rasestandarden.

Overdrevne eksteriørtrekk

Ingen kjente.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Få flere hunder til deltagelse på utstilling. God ivaretagelse av nye utstillere, hjelpe hverandre, «sikre rekrutering» og interesse for å gå på utstilling blant den alminnelige hundeeier.

Kunnskap – Kynologikurs, pelstellekurs og handlerkurs.

Prioritering og strategi for å nå målene

Raseklubben skal legge til rette for økt kunnskap om viktigheten av et godt eksteriør for å få en velfungerende hund. Raseklubben skal legge til rette for og arbeide for å motivere flere eiere til å stille ut hundene sine.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Hovedmålet i hundeavl er funksjonelt sunne hunder, med en rasetypisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og godt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet.

Frode Lingaas skriver i sin oppsummering av Helse- og atferdsundersøkelsen fra 2011: *«Klubben har nå fått en god oversikt over forekomsten av en del helse og adferdsutfordringer i rasene. Hvis de som har svart er representative for rasen ser det ut som hundene stort sett har en god helse og atferd. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen».*

Kunnskap, kjenne til rasens historie, ivareta rasen som helhet - slik rasestandarden beskriver - åpenhet og samarbeid er nøklene til et fortsatt godt avlsarbeid for rasen vår.

Plan for videre arbeid i klubben

- Fortsatt ha et stort fokus på det videre arbeidet med RAS.
- Raseklubben skal legge til rette for og arbeide for økt kunnskap om avl, oppdrett og helse, etologi, kynologi og bruk av rasen både som familie- og brukshund.
- Arrangere rasetreff - få i gang et aktivt rasemiljø - til nytte og glede for hunder og eiere.
- Raseklubben vil legge til rette for og arbeide for å få flere til å stille ut hundene sine.